

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 11.09.2024, klo 16:00 - 17:45

Paikka Vapriikin kokoustila Rauta ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

- § 61 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 62 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 63 Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 64 Ajankohtaiskatsaus**
- § 65 Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan vuoden 2025 talousarvio ja sen yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet**
- § 66 Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan vuoden 2025 talousarvio ja -suunnitelma 2026-2027**
- § 67 Kuntalaisaloite julkisen liikenteen ongelmista Ruutanassa**
- § 68 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**

Tampereen kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

11.09.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Porttikivi Ilkka, puheenjohtaja
Alhamo Juha
Grönroos Arto
Hiltunen Hanna
Hjerppe Ilkka, saapui 16:05
Joki Matti
Kalliomäki Johanna
Lapila Timo, varajäsen
Lehtinen Laura, varajäsen
Rajala Miia
Reito Lotta
Sirén Elina
Tuokko Irina
Virkkunen Katri, saapui 16:25

Muut saapuvilla olleet

Jalonen Noora, hallintosihteeri, sihteeri
Kosonen Saara, nuorisovaltuuston edustaja
Leino Miio, nuorisovaltuuston edustaja, saapui 16:11
Periviita Mika, joukkoliikennejohtaja, esittelijä
Häyrynen Juha-Pekka, suunnittelupäällikkö
Tamminen Hanne, viestintäsuunnittelija, tiedotusvastaava
Kotakorpi Elli, projektipäällikkö, saapui 16:03, poistui 16:20

Poissa

Machaal Mahmoud, 1. varapuheenjohtaja
Välimäki Matias

Allekirjoitukset

Ilkka Porttikivi
Puheenjohtaja

Noora Jalonen
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Hanna Hiltunen

Miia Rajala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 17.9.2024 kaupungin internetsivulle
www.tampere.fi.

Noora Jalonen, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 61**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Perustelut

Mahdollistettu osallistuminen sähköiseen kokoukseen kuntalain 99 §:n ja hallintosäännön 120 §:n mukaan Selman kokoustyötilalla ja Teams-kokouksella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 62**Pöytäkirjan tarkastus****Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Hanna Hiltunen ja Miia Rajala (varalle Johanna Kalliomäki ja Juha Alhamo).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 16.9.2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 63**Läsnäolo- ja puheoikeudet****Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa seuraavasti:

- projektipäällikkö Elli Kotakorpi § 64 ajaksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 64

Ajankohtaiskatsaus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Merkittään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Projektipäällikkö Elli Kotakorpi oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Ilkka Hjerppe, nuorisovaltuuston edustaja Miio Leino ja Katri Virkkunen saapuivat kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Katsaus Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan ajankohtaisiin asioihin:

- Nyssen tilipohjaisen maksujärjestelmän projektien tilannekatsaus (liikuntapalveluiden rajapinta) (Elli Kotakorpi)
- Pohjois-Tampereen linjan 93 poikkeusreitti (Juha-Pekka Häyrynen)
- Junaliikenteen kehittämisen tilannekatsaus (Mika Periviita)
- MAL5 -sopimustilanne (Mika Periviita)
- Lautakunnan lokakuun kokouksen alkamisaika (23.10. klo 15)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 65

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan vuoden 2025 talousarvio ja sen yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

TRE:4040/02.02.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Periviita Mika

Valmistelijan yhteystiedot

Taluspäällikkö Krista Kurppa, puh. 040 649 1538, controller Marko Sivonen, puh. 040 741 6821 ja strategiacontroller Tuomas Huhtala puh. 040 353 7384, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi hyväksyttiin toivomusponssi:

Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta on varmistettava, että kaikilla on varaa käyttää joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen lippujen hintojen tulee pysyä kohtuullisina.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Kaupunkiympäristön palvelualueeseen kuuluvan joukkoliikennelautakunnan vuoden 2025 talousarvioesitys hyväksytään lautakunnan osalta sekä oikeutetaan joukkoliikennejohtaja tekemään talousarvioesitykseen teknisiä muutoksia.

Samalla hyväksytään lautakunnan lausunto talousarvioesityksen yhteydessä käsiteltävään valtuusto- ja kuntalaisaloitteeseen.

Kokouskäsitely

Laura Lehtinen teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen: "Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta on varmistettava, että kaikilla on varaa käyttää joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen lippujen hintojen tulee pysyä kohtuullisina." Hanna Hiltunen kannatti Lehtisen ehdotusta. Toivomusponsiehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Perustelut

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2025 talousarviokehysten 17.6.2024. Päätös liitteineen on luettavissa kaupungin verkkosivulla osoitteessa [https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus/Kokous_1762024/Vuoden_2025_talousarviokehys\(391014\)](https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus/Kokous_1762024/Vuoden_2025_talousarviokehys(391014)).

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Talousarviokehys perustuu kaupungin toimintayksiköiden kanssa toukokuussa pitämään kehysinfoon ja kaupungin johtoryhmän linjauksiin. Lähtökohdan vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelulle muodostavat Tampereen strategia 2030, pormestari Kalervo Kummolan pormestariohjelma, kaupungin vuoden 2024 talousarvion toteumaennuste sekä vuosia 2025–2028 koskevat taloudelliset ennusteet.

Vuoden 2025 talousarvion sisältämät sitovat toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan 2030 ja sen pohjana olevaan Kalervo Kummolan pormestariohjelmaan. Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle kohdistuu vuonna 2025 kaksi sitovaa toiminnan tavoitetta. Joukkoliikenteen matkustajamäärässä tavoitellaan 3 prosentin kasvua vuoteen 2024 verrattuna. Lisäksi työntekijäkokemuksen parantaminen on asetettu tavoitteeksi kaikille lautakunnille.

Tampereen kaupungin vuoden 2024 talous on jäämässä talousarviota selvästi heikommaksi. Tulosennuste ilman Tampereen Veden liiketoimintakaupan yhteydessä kertynyttä kirjanpidollista satunnaista erää on 70,1 milj. euroa alijäämäinen. Suurimmat toimintakate-ennusteen heikennykset ovat asunto- ja kiinteistölautakunnassa sekä konsernihallinnon yhteisissä erissä. Heikennysten taustalla ovat toteutumattomat pysyvien vastaavien myyntivoitot. Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakate arvioidaan toteutuvan 0,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana, sillä rakennusvalvonnan tuottonäkymät ovat heikentyneet asuntorakentamisen voimakkaan hiljentymisen vuoksi. Palveluryhmät ovat ryhtyneet toimenpiteisiin ylitysuhkien pienentämiseksi. Kuntien talous on heikentymässä huomattavasti vuonna 2024. Suurten kaupunkien talousnäkökymät vuosille 2024–2025 ovat kuntien vuoden 2024 tilinpäätösennusteiden ja vuoden 2025 talousarviovalmistelusta saatujen tietojen perusteella merkittävästi alijäämäiset Helsinkiä ja Espoota lukuun ottamatta. Myös eri ennustelaitokset ovat arvioineet kuntatalouden heikkenevän nopeasti vuodesta 2024 lähtien ja pysyvän vaikeana koko taloussuunnitelmakauden 2025–2028.

Vuoden 2025 talousarviokehyksessä toimintakate heikkenee vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattuna 69,0 milj. euroa (10,8 %), josta TE-uudistuksen vaikutus on 49,7 milj. euroa. Ilman TE-uudistuksen menojen lisäystä toimintakate heikkenee 19,3 milj. euroa (3,0 %). Kehyksessä vuosikate on 89,3 milj. euroa ja tilikauden tulos 42,9 milj. euroa alijäämäinen. Talousarviokehyksessä on pidättäydytty menojen lisäyksistä. Talousarvion jatkovalmistelussa tavoitellaan tilikauden tuloksen parantamista.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimielimiä ovat yhdyskuntalautakunta ja sen ympäristö- ja rakennusjaosto sekä alueellinen ympäristöterveydenhuollon jaosto, seudullinen joukkoliikennelautakunta sekä alueellinen jätehuoltolautakunta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Joukkoliikennelautakunta vastaa osaltaan kaupunkiympäristön palvelualueen joukkoliikenteen palveluryhmän toimintatuloista ja -menoista sekä investoinneista. Vuoden 2025 kehyksessä on sitovaa lautakuntarakenteen mukainen lautakunnan toimintakate ja nettoinvestoinnit.

Talousarviovalmistelun lähtökohtana oli pääosin nykyisten palvelujen taso. Lautakuntien kehysesityksiin on huomioitu valituissa palveluissa (varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, joukkoliikenne) suoritemäärän kasvun aiheuttama kustannusten nousu, ratikan laajenemisen kustannukset, palkankorotusten arvioitu vaikutus sekä uusien ja peruskorjattujen tilojen vuokratkustannukset. Mahdollisista muista lisäsesityksistä oli luovuttava tai ne oli katettava olemassa olevan budjetin sisältä tai maksuja ja taksoja korottamalla.

Joukkoliikennelautakunnan toimintakate vuonna 2025 on -38,8 milj. euroa. Toimintakate on kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehityksen mukainen. Joukkoliikennelautakunnan nettoinvestointien esitys vuonna 2025 on -0,5 milj. euroa.

Joukkoliikennelautakunnan käyttötalouden budjettiesityksessä on kehysvaiheessa huomioitu tulojen lisäyksiä yhteensä 2,8 milj. euroa ja menojen lisäyksiä yhteensä 7,4 milj. euroa. Toimintakatetta muutokset heikentävät 4,6 milj. euroa. Tulojen lisäyksinä on huomioitu joukkoliikenteen suoriteperusteisesta kasvusta johtuva lipputulojen kasvu 2,8 milj. euroa. Toimintamenojen lisäyksinä on huomioitu talousarviopohjan 0,06 milj. euron korjauksina vuoden 2024 palkankorotusten palkkaperintö ja järjestelyvaraerät sekä vuoden 2025 tasausmaksun muutos sekä sisäiset vuokrien muutokset. Toimintamenojen lisäyksenä on huomioitu myös joukkoliikenteen suoriteperusteinen 3,8 milj. euron kustannuskasvu (+5 %). Erikseen neuvotelluista merkittävistä muutostarpeista on huomioitu raitiotien vastikkeen 1,5 milj. euron kasvu sekä raitiotien liikennöintiallianssin kustannusten 2,0 milj. euron kasvu järjestelmän valmiusasteen noustessa.

Joukkoliikennelautakunnan budjettiesityksessä henkilötyövuodet kasvavat +1,0 htv uuden suunnittelijan rekrytoinnin vuoksi. Rekrytoinnin rahoitus tullaan kattamaan budjettikehityksen sisältä.

Joukkoliikennelautakunnan talousarvioehdotuksen toimintatulot ovat 73,050 milj. euroa, toimintamenot -111,871 milj. euroa ja toimintakate -38,821 milj. euroa. Joukkoliikennelautakunnan nettoinvestointimenot ovat -0,5 milj. euroa.

Pormestarin talousarvioesitys voi sisältää muutoksia lautakunnan talousarvioesitykseen verrattuna.

Tiedoksi

Kristiina Kurppa, Marko Sivonen, Tuomas Huhtala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

1 Liite Jolila 11.9.2024 Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan
talousarvioesitys 2025

2 Liite Jolila 11.9.2024 Talousarvion 2025 yhteydessä käsiteltävä
valtuustoaloite

3 Liite Jolila 11.9.2024 Talousarvion 2025 yhteydessä käsiteltävä
kuntalaisaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 66

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan vuoden 2025 talousarvio ja -suunnitelma 2026-2027

TRE:4050/02.02.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:

Periviita Mika

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Joukkoliikenteen yhteistoiminnan vuoden 2025 talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2026-2027 lähetetään hyväksyttäväksi sopijakunnille.

Perustelut

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen seudullinen yhteistoiminta pitää sisällään EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaan joukkoliikenteen paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyt tehtävät sekä muut kuntien keskenään sopimat joukkoliikenteen tehtävät. Joukkoliikenteen yhteistoimintaa ohjaa yhteistoimintasopimus, jonka mukaisesti tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää ja eri viranomaisten välistä yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä siten, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan kustannusten jaosta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Pääosa yhteistoiminnan kustannuksista muodostuu yhteisistä liikenteistä, joiden kustannukset jaetaan siten, että kunnan sisäisen liikenteen nettokustannuksista vastaa kunta itse ja kuntien välisen liikenteen nettokustannukset jaetaan niiden kesken, joita kyseessäoleva liikenne palvelee kuntalaisten matkustuksen suhteessa. Linjakohtainen tarkka nettokustannus (nettotulo) jaetaan linjan tehollisten kilometrien suhteessa kuntien kesken.

Valmistelu- ja toimeenpanokustannukset sekä lautakuntatoiminnasta aiheutuvat kustannukset jaetaan kunkin kunnan asukkaiden tekemien joukkoliikennematkojen suhteessa. Nysse Valvomon ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

liikennöintisopimukseen sisältyvän laatubonuspalkkion kustannusjakoperusteena käytetään niin ikään asukkaiden joukkoliikennematkojen määrää. Vuoden 2025 kustannusjaossa käytetään aikanaan vuoden 2024 toteutuneita matkalukuja. Yhteiset suunnittelu-, tutkimus- ja kehityshankkeet sekä markkinoinnin ja tiedotuksen kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan talousarvio vuodelle 2025 ja kustannusjaon toteutus on käsitelty ja hyväksytty kaupunkiseudun joukkoliikennetyöryhmässä 29.8.2024.

Lautakunnan toiminnan kustannukset ovat vuonna 2025 arviolta 38 000 euroa ja kustannukset jaetaan matkamäärien mukaisesti jäsenkunnille. Valmistelu- ja toimeenpanokustannukset eli joukkoliikenneyksikön (kustannuspaikka 111394) menot ovat talousarviovuonna 2025 yhteensä 2 915 000 euroa sisältäen Nysse Valvomon kustannukset ja liikennöintisopimukseen sisältyvät laatupalkkiot. Nämä kustannukset jaetaan kuntien kesken jakoperusteena matkamäärät.

Yhteiset tutkimus- ja kehityshankkeet sisältävät lisäksi liikennöintisopimukseen kuuluvat asiakastytyväisyystutkimukset sekä pysäkkihuoltoon kuuluvia tehtäviä. Yhteisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden kustannusarvio vuodelle 2025 on 440 000 euroa ja markkinoinnin sekä tiedotuksen kustannusarvio on 490 000 euroa. Nämä edellä mainitut kustannukset jaetaan kuntien kesken jakoperusteena asukasluku.

Yhteistoimintaan kuuluvien liikenteiden nettokustannukset muille kunnille ovat vuonna 2025 yhteensä 9 230 000 euroa. Muutos vuoden 2024 talousarvioon on noin 2 225 000 euroa. Joukkoliikenteen yhteistoiminnan talousarvioon sisältyy uusina liikenteinä Lempäälän koulukuljetukset ja Oriveden koko osuus linjasta 95. Lisäksi Ylöjärvellä toteutettiin kesäliikennekauden 2024 alusta palvelutason nosto. Lisäksi valtion ilmastotuen loppuminen näkyy suurempina nettokustannuksina vuoden 2025 talousarviossa ja kuluvan toteumassa, joka tulee liikennekustannusten osalta olemaan talousarviota noin miljoona euroa suurempi. Tämä on otettu huomioon pohjan korjauksena ensi vuoden talousarvioon.

Liikenteessä käytetään Tampereen kaupungin omistamaa ja hallinnoimaa lippu- ja maksujärjestelmää sekä infojärjestelmää. Lippu- ja maksujärjestelmästä aiheutuvat kustannukset kohdistetaan aiheuttamisperiaatteella kaikkeen joukkoliikennelautakunnan tilaamaan liikenteeseen, jossa kyseistä lippu- ja maksujärjestelmää käytetään. Lippu- ja maksujärjestelmän kustannukset muodostuvat asiakaspalvelun kustannuksista (572 000 euroa), ICT-järjestelmistä (1 789 000 euroa) ja jälleenmyyjien myyntipalkkioista (380 000 euroa). Clearing-maksun suuruudeksi muodostuu 58,7 miljoonan euron lipputuloilla 4,7 prosenttia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Infojärjestelmän kustannukset muodostuvat IJ-2020 järjestelmän ja matkustamonäyttöjen sekä reittioppaan, suunnittelujärjestelmän ja sähköisen aikataulupalvelun kustannuksista 797 000 euroa. Infojärjestelmän kustannukset lisätään liikenteen hankintakustannuksiin ja ovat noin 0,8 prosenttia liikenteen hankintakustannuksista.

Seudullisen joukkoliikenteen yhteistoiminnan kustannuksista valmistelu- ja toimeenpanokustannukset sekä lautakuntatoiminnan kustannukset ovat muiden kuntien osalta yhteensä 297 000 euroa ja liikennepalvelun sekä yhteisten suunnittelu-, tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä markkinoinnin ja tiedotuksen osalta yhteensä noin 9 595 000 euroa. Sopijakunnan maksuosuus yhteistoiminnan menoihin määräytyy toimintavuoden toteutuneiden kustannusten perusteella. Maksuosuutta määrätessä toteutuneista kustannuksista vähennetään valtionavustukset ja muut toimintatuotot. Tampereen kaupunki laskuttaa liitteen mukaiset kuntaosuudet ennakkomaksuna neljä kertaa vuodessa. Vuoden viimeisessä laskussa yhteistoiminnan kustannukset oikaistaan toteuman mukaiseksi.

Joukkoliikenteen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää Tampereen kaupunginvaltuusto. Esitys muuttamisesta on annettava sopijakunnille tiedoksi riittävän ajoissa ennen asian käsittelyä.

Tiedoksi

sopijakunnat

Liitteet

1 Liite 1 Jolila 11.9.2024 Yhteistoiminnan TA 2025, ts 2026-2027

2 Liite 2 Jolila 11.9.2024 Yhteistoiminnan TA 2025 Liikenteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 67

Kuntalaisaloite julkisen liikenteen ongelmista Ruutanassa

TRE:3953/08.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Huhtala Leena

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Kuntalaisaloitteeseen annetaan perustelutekstin mukainen vastaus ja aloite merkitään tiedoksi.

Aloite ei johda muutoksiin liikennepalvelussa Ruutanan alueella.

Kokouskäsitely

Matti Joki ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Arto Grönroos kannatti Joen ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu palautusehdotus, jota ei voitu yksimielisesti hyväksyä, asiasta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: esittelijän päätösehdotus JAA, Joen palautusehdotuksen hyväksyminen EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos: Joen palautusehdotus hylättiin äänin 11-3.

Äänestykset

Esittelijän päätösehdotus JAA, Joen palautusehdotuksen hyväksyminen EI

Jaa

Hiltunen Hanna
Hjerppe Ilkka
Rajala Miia
Tuokko Irina
Kalliomäki Johanna
Reito Lotta
Lehtinen Laura
Porttikivi Ilkka
Lapila Timo
Sirén Elina

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Virkkunen Katri

Ei

Grönroos Arto

Alhamo Juha

Joki Matti

Perustelut

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenne on saanut kuntalaisaloitteena käsiteltävän palautteen Kangasalan Ruutanasta. Palautteessa on paljon asiaa ja huomioita, jotka liittyvät osin Nyssen linjastokokonaisuuteen ja järjestämään joukkoliikennepalveluun, osin kunnan ylläpitämään palveluverkkoon, osin Pirkanmaan ELY-keskuksen tienpitoon. Lisäksi aloitteessa nostetaan erikseen esille lähijunaliikenne Ruutanan alueella, joka liittyy vahvasti myös valtion myöntämään MAL-rahoitukseen.

Palautetta käytiin läpi Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa 21.8.2024 § 57 ja todettiin, että palautteeseen annetaan virallinen vastaus ja palaute käsitellään kuntalaisaloitteena.

Palautteessa on nostettu viisi teemaa, jotka liittyvät riittämättömiin vuoroihin Tampereen suuntaan, Laureenintien pysäkin turvattomuuteen, linjan 95 kalustoon, kevyen liikenteen reitistöön ja valaistukseen sekä lähijunaliikenteen strategiaan.

Ruutanan joukkoliikennepalvelu syyskaudella 2023

Kangasalan Ruutanassa palveli vielä syksyllä 2023 linjat 28 (Ruutana-Linnainmaa-Tays-Ratinanranta-Ylöjärvi) sekä 46 (Suinula/Laureeninkallio-Jussila/Ruutana-Pikkola). Linjalla 28 tarjottiin päivittäin yhteys kerran tunnissa Ruutanasta Tampereen suuntaan. Talvikauden arjen ruuhka-aikoina liikennöinti linjalla 28 toteutettiin 30 minuutin välein. Matka-aika Ruutanasta Tampereen linja-autoasemalle ruuhka-aikoina kesti jopa 50 minuuttia. Linjalla 46 toteutettiin kunnan lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja Ruutanan, Havisevan ja Pikkolan yläkoululle. Linjan 46 aikataulusuunnittelua ohjasi Pikkolan koulun alkamis- ja päättymisajat.

Matkustajamäärät Ruutanan alueella olivat syksyllä 2023 seuraavat:

- Linjalla 28 tehtiin arkipäivisin noin 1 840 nousua, näistä nousuista Kangasalan Ruutanassa tehtiin noin 110.
 - Linjalla 28 nousujen osalta nähdään, että noin 30 nousua tehtiin lakisääteisellä koululipulla, jonka kunta myöntää peruskoulun koulumatkoihin. Näistä nousuista ei voida todeta, tehtiinkö nousut Kangasalan kouluihin, Tampereen kouluihin vai Ylöjärven kouluihin.
- Linjalla 46 tehtiin arkipäivisin noin 380 nousua, kaikki nousut tehtiin Kangasalla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Linjan 46 osalta nähdään, että noin 310 nousua tehtiin lakisääteisellä koululipulla, jonka kunta myöntää peruskoulun koulumatkoihin.

Karkeasti arvioituna voidaan todeta, että Ruutanan alueelta tai Kangasalan keskusta-alueelle tehtiin koululipuilla 310 nousua (linja 46) ja muita kuin lakisääteisiä koululippunousuja tehtiin Ruutanan alueelta joko Tampereelle tai Kangasalle yhteensä noin 180.

Ruutanan joukkoliikennepalvelun muutos syyskaudella 2024

Ruutanassa ja Orivedellä tehtiin linjastosuunnittelua yhdessä asukkaiden kanssa keväällä 2023 samassa yhteydessä, kun linjojen 46 ja 95 linjojen hankintaa suunniteltiin. Asukasvuorovaikutus toteutettiin verkossa 8.-21.5.2023 ja palautteita saatiin lähes 450 kappaletta.

Palautekokonaisuus raportoitiin Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle 24.5.2023 § 35. Asukasvuorovaikutuksen lisäksi molemmat kunnat antoivat lausuntonsa linjastokokonaisuudesta (Kangasalan KH 29.5.2023 § 174 ja Oriveden KH 29.5.2023 § 116). Kangasala korosti omassa lausunnossaan, että yhteyksien kehittäminen niin Tampereen kuin Kangasalan suuntaan on tärkeää.

Palautekoonnin ja lausuntojen jälkeen lautakunnan päätöksentekoon tuotiin linjojen 45 Linnainmaa-Ruutana-Kangasala, 46 Suinula-Ruutana-Pikkola ja 95 Orivesi-Ruutana-Tampere linjastoratkaisu, palvelutaso sekä kilpailutuskokonaisuus, joka hyväksyttiin lautakunnan kokouksessa 15.6.2023 § 54 ja § 55. Tämän jälkeen Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyi vielä uudemman kerran kesäkauden 2024 palvelutason 20.12.2023 § 91 ja Nyssen syyskauden 2024 ja kevätkauden 2025 kokouksessaan 21.2.2024 § 17 ja § 18. Päätöksen mukaisesti liikennepalvelu Ruutanan alueella pohjautuu arkisin ruuhka-aikoina noin tunnin välein liikennöitävään linjaan 95 Orivesi-Ruutana-Tampere sekä päivittäin noin tunnin välein liikennöitävään linjaan 45 Linnainmaa-vt. 9-Ruutana-Kangasalan keskusta-Pikkola ja koulupäivisin liikennöitävään, etenkin Pikkolan koulun alkamis- ja päättymisajankohtiin suunniteltuun linjaan 46 Suinulasta Ruutanan kautta Pikkolan koululle.

Nyssen suunnitteluun saapui myös adressi Ruutanan ja Nurmen Kristillisen koulun välisen yhteyden säilyttämisestä loppuvuodesta 2023, joka käsiteltiin lautakunnassa 20.12.2023 § 91 osana kesäkauden 2024 palvelutasoa. Adressin vastineessa todetaan, että linjoilla 45 ja 46 toteutetaan Kangasalan lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja ja aikataulusuunnittelua ohjaa etenkin Pikkolan yläkoulun sekä osin myös Havisevan alakoulun alkamis- ja päättymisajat. Linjalla 45 liikennöidään talvikaudella noin 60 min välein, minkä johdosta linjalla 45 ei pystytä tarjoamaan yhteyttä niin Kangasalan Pikkolaan kuin Nurmen Kristillisen kouluun. Vaikka linjalla 45 liikennöitäisiinkin adressin ehdotuksen mukaisesti Aitolahdentiellä, linjan aikatauluissa ei pystytä tarjoamaan yhteyttä, jolla lapset olisivat optimiin kellonaikaan niin Pikkolassa kuin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nurmen Kristillisellä koululla. Nyssen matkustajamääräraportin perusteella Kristillisen koulun pysäkiltä Vastarannankadulta iltapäivisin linjalle 28 tehtiin alle 10 nousua.

Uusi liikennepalvelu on nyt otettu Ruutanan alueella käyttöön ja ensimmäisillä talvikauden viikoilla voidaan todeta seuraavia havaintoja: Kerran tunnissa liikennöivä linja 95 Orivedeltä Ruutanan kautta Tampereelle on nopeuttanut matka-aikaa Ruutanasta Tampereelle noin 15-20 minuutilla. Matka-aika Ruutanasta Tampereen linja-autoasemalle on linjalla 95 noin 30 minuuttia. Linjalla 95 tarjotaan liikennepalvelua klo 6-10 välillä noin tunnin välein ja klo 12-19:30 välillä noin tunnin välein. Linjalla 95 mahdollistetaan työssäkäynti ja koulumatkat virastoaikoihin Tampereen keskustassa.

Linjalla 45 tarjotaan päivittäin nykyisellään liikennepalvelua niin Kangasalan keskustaan kuin Linnainmaalle, matka-aika Ruutanasta Linnainmaalle on noin 10 minuuttia, kun aiemmin linjalla 28 matka-aika oli jopa 20 minuuttia. Linnainmaalla voi vaihtaa lukuisiin eri linjoihin, joilla mahdollistetaan yhteys Tampereen keskustaan sekä Taysille, mutta myös Lentolaan sekä Hervantaan. Nyssen reittioppaan mukaan matka-aika linjalla 45 Ruutanasta Linnainmaalle sekä vaihdolla esim. linjaan 6 Sorin aukiolle kestää arjen ruuhka-aikoina noin 40 minuuttia.

Linjoilla 45 ja 46 toteutetaan nykyisellään myös lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja Ruutanasta Kangasalan keskustaan ja Havisevan koulutalolle. Linjaston muuttuessa myös aikatauluja on jouduttu aikaisemmista vuosista muuttamaan. Kangasalan kaupungin kanssa on käyty läpi uudet aikataulut ennen kauden vaihtumista. Kangasalan kouluverkon osalta Laureeninkallion oppilaat ohjataan oman Ruutanan lähikoulun sijaan Havisevan koululle, jonne jo pelkkä bussilla toteuttava matka kestää yli 20 minuuttia. Linjan 45 ja 46 aikataulujen suunnittelua haastaa etenkin Pikkolan koulun ja Havisevan koulun samanaikainen alkamis- ja päättymisajankohta. Samaan aikaan ei pystytä olemaan yhdellä linja-autolla Pikkolan koululla viemässä yläkoululaisia ja Havisevan koululla tuomassa Laureeninkalliolta oppilaita kouluun. Aikataulusuunnittelussa on jouduttu tekemään priorisointia ja suunnittelua ohjaavat etenkin joukkojen kulkutarpeet. Ruutanan alueelta Pikkolan yläkoululaiset muodostavat suurimman käyttäjäryhmän koulukuljetusten osalta. Kun aikataulusuunnittelussa priorisoidaan yläkoululaisia, joutuvat Havisevan koulun oppilaat saapumaan aiemmin koululle. Kangasalan osalta koulumatkan tekeminen joukkoliikenteellä toteutuu myös muilla alueilla ja esimerkiksi Liuksialan alakoululle Valkeakosken suunnalta saavutaan jo klo 7:30, jotta oppilaat ehtivät niin Alangosta kuin Valkeakosken suunnalta Pikkolan yläkoululle. Sama aikatauluhaaste on Ponsan suunnalta, josta alakoululaiset saapuvat Huutijärven alakoululle jo klo 7:38, jotta Pikkolan yläkoululle ehditään viemään yläkoululaiset.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ruutanan alueelle on määritelty joukkoliikennelautakunnan (9.12.2021 § 107) hyväksymän palvelutasomäärittelyn mukaisesti vuosille 2022-2025 palvelutasoluokat 3. 2. ja 1. Näistä kolmesta luokasta luokka 3. on korkein. Luokan 3. osalta vuorovälitavoite alueellisesti on ruuhka-aikoina noin 30 minuutin välein ja muina aikoina tunnin välein. Liikennöintiäika on arkisin noin klo 5:30-22 välillä, lauantaisin klo 6:30-22 välillä ja sunnuntaisin klo 10-20 välillä. Kaikkia yhteyksiä muun muassa aamujuniin tai vuorotöihin Taysiin tai Hatanpäälle ei siis nykyisen palvelutasomäärittelyn puitteissa ole järjestettävä.

Tienpito ja pysäkit Ruutanan alueella

Ruutanan alue kuuluu Pirkanmaan ELY-keskuksen hallinnoimaan tiestöön. Pirkanmaan ELY-keskus vastaa niin alueen pysäkeistä, nopeusrajoituksista kuin tiestön kunnossapidosta. Nysse on välittänyt Pirkanmaan ELY-keskukselle saamiaan palautteita ja turvallisuushavaintoja.

Pirkanmaan ELY-keskus on tehnyt palautteen johdosta liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä Laureeninkallion läheisyydessä ja laskenut nopeusrajoitus muun muassa 40 km/h kyseisellä pysäkin kohdalla. Ruutanan ja Suinula alueella on useampia pysäkkejä, joihin ei ole rakennettu erillistä suojatietä ja tai korotettua pysäkkialuetta. Pirkanmaan ELY-keskus on luvannut selvittää mahdollisen suojatien rakentamista Laureeninkallion kohdalle, mutta näillä näkymin nopeita toimenpiteitä ei välttämättä pystytä tekemään. Osalle Laureeninkallion asukkaista lyhyempi matka joukkoliikennepysäkillä muodostuu kulkemalla Leppätien pysäkillä.

Linjan 95 kalusto

Linjan 95 hankintapäätöksessä on todettu, että linjalla kilpailutetaan korkealattiaista kalustoa. Autot tulevat Ruutanaan jopa Virroilta tai Mänttä-Vilppulasta saakka, joten matkantekoa mukavoittamaan pitkällä matkalla linjalla 95 on valittu korkealattiainen kalusto, joka lisää asiakkaiden mukaan myös turvallisuudentunnetta, kun linjalla ajetaan valtatieympäristössä.

Linjan 95 autoihin voi tulla lastenvaunuilla. Vaunut sijoitetaan auton alaosaan ja autoon tullaan lapsen kanssa. Useimmissa autoissa on lasten matkustusta varten hankittuja korokkeita. Korkealattiaisia autoja käytetään myös muualla Nysse-alueella, muun muassa Tampereen ja Ideaparkin välillä kulkeva linja 60 Valkeakoskelle, on kilpailutettu korkealattia-autoilla.

Ruutanassa yhteys Tampereelle toteutuu esteettömästi linjalla 45, jota liikennöidään matalalattia-autoilla. Näihin autoihin pystyy tulemaan niin pyörätuolilla kuin rollaattorilla sekä lastenvaunuilla.

Kevyen liikenteen yhteydet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kevyen liikenteen väylät kuuluvat, kuten pysäkit ja tienpito, Pirkanmaan ELY-keskukselle. Ruutanan alueelta turvallisin yhteys Tampereen suunnalle toteutuu Kangasalan keskustan kautta. Koko väli Ruutanasta Kangasalan keskusta on valaistu, ja kevyen liikenteen väylä kulkee erillään autotiestä.

Lähijunaliikenteen suunnitteluprosessi

Lähijunaliikenteen suunnittelusta on todettu seutuhallituksessa 26.4.2023 § 49, että junaliikenteen toimeenpanosta tehdään seutuhallituksessa päätös. Päätöksellä on käynnistetty ensivaiheen seisakkeiden esisuunnittelua tukeva selvitys sekä päätettiin varautua myöhemmässä vaiheessa toimenpiteisiin. Seudun teettämän ratakapasiteettiselvityksen mukaisesti perusteet suunnittelun kohdentamiseen tiettyihin kohteisiin ovat selkeytyneet ja niissä on tunnistettu nopealla aikajänteellä Kangasalan Ruutanan junaseisakkeen toteuttamiseen tähtäävän esisuunnitelman laadintatarve. Lisäksi Oriveden ja Tampereen välillä on tunnistettu edellytykset kehittää junaliikennöintiä tunnin välein Oriveden ja Tampereen välillä. Rahoitusta tai tarkempaa suunnittelua Ruutanan seisakkeesta tai sen käyttöönotosta ei tällä hetkellä ole tiedossa.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Ruutanan linjasto on suunniteltu yhdessä asukkaiden ja kunnan kanssa. Ruutanan alueelta on toteutettu pitkään toivottu yhteys omaan kuntakeskukseen sekä Tampereen koilliseen aluekeskukseen Linnainmaalle päivittäin. Lisäksi Ruutanasta tarjotaan nopeita yhteyksiä arjen ruuhka-aikoihin Tampereelle, mutta myös Orivedelle. Lisäksi linjoilla 45 ja 46 pyritään toteuttamaan lakisääteisiä koulukuljetusmatkoja mahdollisimman hyvin.

Nyssen syyskausi 2024 on ollut käynnissä vasta muutaman viikon. Matkustajamäärien perusteella voidaan kuitenkin jo todeta seuraavia asioita:

- Linjalla 95 tehdään arkipäivisin noin 380 nousua, joista Ruutanan alueella nousuja tehdään noin 60.
- Linjalla 45 tehdään arkipäivisin noin 260 nousua, joista Kangasalan puolella nousuja tehdään noin 230.
 - Kaikista linjan 45 nousuista kunnan tarjoamalla lakisääteisellä koululipulla nousuja tehdään lähes 140.
- Linjalla 46 tehdään arkipäivisin noin 210 nousua, kaikki nousut tehdään Kangasalla.
 - Kaikista linjan 46 nousuista kunnan tarjoamalla lakisääteisellä koululipulla nousuja tehdään noin 130.

Karkeaa arvioituna voidaan todeta, että Ruutanan alueelta tai Kangasalan keskusta-alueelle tehtiin koululipuilla 270 nousua (linjat 45 ja 46) ja muita kuin lakisääteisiä koululippumatkoja tehtiin Ruutanan alueelta joko

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereelle, Kangasalle tai Orivedelle (linjat 45, 46 ja 95) yhteensä noin 230 nousua.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että linjastomuutos ei ole vähentänyt Ruutanen alueella perusjoukkoliikenteen käyttöä vaan lisännyt sitä, kun vertailukohteenä on talvikauden 2023-2024 alku ja talvikauden 2024-2025 alku. Kunnan tarjoamilla koululipuilla tehdyt matkat ovat hieman vähentyneet syksystä 2023. Tuleviin talvikausiin pyritään parantamaan myös lakisääteisiä koululaiskyytien mahdollistamisia, mutta tämä vaatii Kangasalan puolella vähintään koulujen alkamis- ja päättymisajankohtiin muutoksia, jotta kaikki lapset voidaan kuljettaa eri kouluihin.

Nykyiset sopimukset linjoilla 45 ja 46 ovat voimassa vähintään kolme vuotta ja linjalla 95 vähintään kaksi vuotta, eikä liikennöintisopimukseen ole tarkoituksenmukaista tehdä merkittäviä liikennepalvelumuutoksia sopimuskauden aikana.

Tiedoksi

Kuntalaisaloitteen tekijä, Kangasalan kaupunki Tuomas Kähkönen, Oskari Auvinen, Pirkanmaan ELY-keskus kirjaamo, Harri Vitikka

Liitteet

1 Jolila 11.9.2024 Kuntalaisaloite 8.8.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 68**Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus****Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Perustelut

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Joukkoliikennejohtaja, Kaupunkiympäristön palvelualue

§ 18 Markkinointiyhteistyön hankinta, KiskoFest 2024, 22.08.2024

§ 19 Markkinointiyhteistyön hankinta 2024-2025, Ilves-Hockey Oy,
29.08.2024

§ 20 Markkinointiyhteistyön hankinta 2024-2025, Tamhockey Oy,
29.08.2024

§ 17 Liikennöinnin laatupalkkiot 1.1.-30.6.2024, 22.08.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§61, §62, §63, §64, §65, §66, §67, §68

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)